

Puntdevista 82. Una altra llei d'educació i van .... (4/1/2021)

Resulta gaire obligat des de l'àmbit educatiu fer esment de la darrera Llei d'educació amb que comencem aquest esperançador any 2021, i alhora és realment esgotador haver de repetir el que s'ha dit per activa i per passiva: que cada nou govern a Madrid s'imposa l'obligació de fer o retocar significativament la legislació educativa central. Per tant, no és estrany que moltes escoles i docents passin olímpicament del tema: uns perquè ni es llegeixen les lleis, altres perquè no volen canviar el que fan, alguns perquè creuen que ja són avantguardistes i fan el més adequat, altres perquè estan clarament en contra, ... Però el cas és que tots els organismes oficials han de tenir en compte la llei del moment i reflectir-ho sobre els seus documents i disposicions.

Es confirma que els partits polítics que arriben al poder central creuen que el sistema educatiu és la garantia de la seva implantació ideològica, que es perpetuaran en el poder gràcies a impregnar les noves generacions de les seves idees. I no obstant la realitat ho desmenteixi una i altra vegada. Els exemples dels països amb democràcia avançada ho tenen prou clar i potinegen poc les lleis d'educació. Per contra, el primer que preocupa als legisladors espanyols és deixar la seva empremta, que comença amb el llenguatge del redactat de les lleis en qüestió.

Així, en la introducció de la recentment aprovada LOMLOE, que substitueix la LOMCE del 2013 – s'ha de ser un expert per recordar tots els acrònims - , es diu reiteradament que la llei va dirigida “a los alumnos y las alumnas”, “a los niños y las niñas”, “a los padres y las madres”, ... per si hi havia dubtes, si bé “los tutores” es manté com terme genèric. Tot per visualitzar que la igualtat de gènere és un objectiu transversal del sistema educatiu. Res a dir, si no fos que a vegades el llenguatge es fa carregós amb tanta diferenciació de sexe, i sempre queden casos per diferenciar. En tot cas, la disposició de no finançar amb recursos públics els centres que no apliquin la coeducació de sexes entraria en aquest apartat, encara que cal suposar que això no afectarà gaire les famílies que fan aquesta opció.

En aquest paper que juga el llenguatge en l'expressió de les idees i les intencions, també es pot advertir com hi ha termes que no han canviat respecte anteriors lleis, per exemple, la diferenciació entre el “Gobierno” i les “Administraciones educativas”, per deixar clar, suposo, que de govern solament n'hi ha un, el central; la resta gestionen el que se'ls deixa.

De forma parcial es recupera la terminologia de “llengua pròpia” per fer referència a la matèria de Llengua pròpia i Literatura, però en el conjunt del l'articulat es segueix parlant de “lengua cooficial”, segurament perquè hi ha varies mans en el redactat i es mantenen articles de lleis anteriors. I vinculat amb la llengua, com es sabut, ha sorgit un dels punts que més ha indignat a la oposició conservadora, car no apareix en la llei la obligatorietat que hi hagi centres finançats públicament d'ensenyament en castellà com a única llengua vehicular, que figurava en l'anterior LOMCE, l'anomenada “Llei Wert”. L'article actualment vigent assenyala que “Las Administraciones educativas

garantizarán el derecho de los alumnos y las alumnas a recibir enseñanzas en castellano y en las demás lenguas cooficiales en sus respectivos territorios, de conformidad con la Constitución Española, los Estatutos de Autonomía y la normativa aplicable” (diposició adicional trigèsima octava, 1) . La qüestió, doncs, serà veure com s'interpreta la Constitució i quina normativa aplicable pot sorgir en el futur. L'experiència ens ensenya que no cal ser gaire optimista al respecte.

Seguint amb l'impacte del llenguatge en la llei que comentem, es pot afirmar que si en l'anterior LOMCE l'èmfasi es posava en la “qualitat” aquí es posa en l'“equitat”, i és des d'aquesta perspectiva que es plantegen moltes de les disposicions que es formulen. Certament, no es pot fer un comentari detallat de tot l'articulat de la llei i els canvis que planteja respecte les anteriors en un escrit breu com el present. Cal pensar que el redactat de la llei ocupa 86 pàgines impreses del BOE, a més de textos de lleis anteriors que no són modificats. Per això, ara solament farem referència a algunes de les qüestions que han suscitat més reacció social; ja hi haurà oportunitat de comentar-ne altres.

Aconseguir l'equitat no és cosa fàcil i per això la llei es cura en salut, i assenyalava que les Administracions educatives hauran de dur a terme actuacions “*ante las personas, grupos, entornos sociales y ámbitos territoriales que se encuentran en situación de vulnerabilidad socioeducativa y cultural, a fin de eliminar las barreras que limitan su acceso, presencial, participación y aprendizaje*” (Preàmbul, p. 10), admetent que no és qüestió exclusiva del sistema educatiu. En tot cas, des del sistema educatiu es volen atendre en els centres escolars ordinaris els alumnes amb dèficits i minusvàlues que no siguin excessivament greus, la qual cosa també ha provocat la reacció dels centres especialitzats. Es tracta d'un tema complex, que si es vol resoldre mitjançant la integració dels alumnes deficientes en els centres ordinaris demanarà de molts recursos i de decisions molt personalitzades, car cada cas és un món. Es podria pensar en solucions mixtes per salvar tant l'atenció personalitzada i constant que necessiten molts alumnes, amb la necessària relació social amb la resta d'infants i joves. Les solucions simplistes no són mai bones.

Continuarà

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)